

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Hannah Jane Parkinson
THE JOY OF SMALL THINGS

Copyright © 2021 Hannah Jane Parkinson

Illustrations @ Chiyun Yeh, 2021.

All rights reserved.

Published by arrangement with PLIMA d.o.o.

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05377-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

HANA DŽEJN PARKINSON

Radost
malih
stvari

Prevela Maja Radivojević

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

Onima koji su mi doneli mnogo radosti

SADRŽAJ

Predgovor	13
Savršena kućna haljina	15
Pogled uvek nagore	18
Predstave bez pauza	20
Ljubljene	22
Fontovi	24
Različite verzije obrada	26
Kombiji sa sladoledom	28
Čista posteljina	31
Celodnevni doručak	34
Maženje mačaka	37
Mesta do prozora	40
Džepovi	42
Jesenje lišće	44
Interne šale	46
Petrikor	48

Hana Džejn Parkinson

Tehno muzika	50
Strani idiomi	52
Oporavak od prehlade	54
Psi u parkovima	56
Telefonski pozivi	59
Čitanje na plaži	61
Dezeni	63
Cerekanje	65
Pranje zuba	67
Pronalazak izgubljenih stvari	69
Ono kad niste u pravu	72
Ono kad ste u pravu	74
Crveni karmin	76
Sitničavost	78
Polovne knjige	80
Komplimenti	83
Nedeljnici	85
Biti stalni gost	87
Zatvaranje tabova	89
Kako prevariti mamurluk	91
Zahvalnice	93

Radost malih stvari

Plivanje u ledenoj vodi	96
Plave pločice	98
Mali činovi dobrote	100
Kupke u kadi	102
Dolaženje ranije	104
Tapete	106
Flertovanje	108
Saksijske biljke	110
Pop pesme od tri minuta	112
Radost zbog tuđe sreće	114
Video-igre	116
Avionski režim	118
Gol u poslednjem minutu	120
Šoljica čaja	122
Izborni dan	125
Kupovina u antikvarnicama	127
Počesati svrab	129
Pripitost	131
Biti unutra dok pada kiša	133
Mimovi	135
Besplatna dobit	137

Hana Džejn Parkinson

Tišina	139
Prečuti nešto	141
Prazni gradovi	143
Prespavati kod nekoga	146
Masaže	148
Čokolada	150
Dnevni izleti	153
Bis na koncertima i svirkama	155
Savršene hemijske	157
Regionalni akcenti	159
Vreme je za <i>out-of-office</i>	161
Dobra kafa	163
Noćni busevi	165
Nana	168
Poslednji sloj boje	170
Nedeljno pečenje	172
Popravljanje koječega	174
Lokalni grafiti	176
Bindžovanje boks izdanja	178
Sportski zvukovi	181
Apotekari	183

Radost malih stvari

Trenutak nakon buđenja	185
Naučiti neku novu veštinu	187
Zbližavanje s neznancima	190
Putovati s malo prtljaga	192
Kad te prijatelji nahrane	194
Lista obavljenih stvari	196
Manje brinuti	198
Miris drveta	200
Trgovi evropskih gradova	202
Tehnološka olakšanja	204
Napuštanje knjige	206
Igrice na tabli	208
Rukom pisana pisma	211
Čista kuća	213
Omiljene nasumične (<i>shuffle</i>) pesme	215
Kad naletite na prijatelje	217
Svetlucavi odraz	219
Adrenalin od trčanja	221
Vatra	223
Otkazani planovi	225
Solo odlazak u bioskop	227

Hana Džejn Parkinson

Patike	229
Promeniti mišljenje	232
Pretraživanje sajtova s nekretninama	234
Groblja	236
Pločice	238
Odlazak kod frizera	241
More	243
Crnobele fotografije	246
Kućne žurke	248
Putovanje kući	250
Zahvalnice	253

PREDGOVOR

Dž. B. Pristlija verovatno najbolje znate po njegovim predstavama. Konkretno, po predstavi *Inspektor je došao*. Ali on je pisao i romane i scenarije, a osnivač je i teorije vremena. (I, kao što sam saznala, živio je u kući u Hajgejtu, u severnom Londonu, koja je nekad pripadala Kolridžu, ali i Kejt Mos.)

Ali najviše ga volim zbog knjige *Delight (Slast)*, zbirke kraćih eseja o stvarima, ljudima, mestima i osećanjima koja su ga najviše očaravala, što se kosi s njegovom reputacijom životnog namćora. *Vidite, ja volim sve te stvari!* Te stvari su, između ostalih, bile i: fontane, otkazivanje planova radi boravka kod kuće (ovo mi je poznato), ušuškavanje kod kuće i čitanje o groznom vremenu napolju.

Neko mi je dao ovu knjigu kad sam imala veoma nestabilan period i pomogla mi je da se saberem, uspravim i vratim u svakodnevni život. Pomogla mi je da naučim da cenim male trenutke radosti: zvukove s poslednje, osmominutne numere nekog albuma, novu rutu autobusa, okrepljujuće plivanje u ledenoj vodi.

Godine 2018. vremena su delovala dosta turbulentno (nisam imala pojma šta tek sledi) – svakodnevno prepucavanje na

Hana Džejn Parkinson

društvenim mrežama; trampizam koji je svakodnevno dostizao nove dubine; blatište Bregzit pregovaranja. Shvatila sam kako se opet hvatam Pristlijevih zadovoljstava. On je svoja pronašao 1949. godine, kada je sveopšte narodno raspoloženje bilo daleko od živahnog – posleratni period vladavine razuma i krutosti bio je nalik na ono što smo mi doživljavali. Pomislila sam: ako je ovaj smrknuti Jorkširac mogao da odvoji vreme da sedne i dokumentuje svakodnevne radosti, onda bih i ja, uprkos svom ciničnom pogledu na svet, mogla da uradim isto to, bez obzira na svet koji se oko mene urušavao; i bez obzira na globalni kaos ili na poslovične tihe ratove (sa onima koji slušaju muziku bez slušalica, onima koji odgovaraju svima na mejlove i barovima koji primaju samo keš).

Ovi redovi postali su moj pokušaj da čitaocima ponudim cveće u buketu korova, ljubičastu boju zalaska sunca, najudobniji osećaj pri svakom koraku. Ovo je inspiracija svima nama da preguramo dan, a da ne pošaljemo prijateljima GIF zapaljenog kontejnera ili da se prepoznamo u slici *Vrisak* Edvarda Munka.

SAVRŠENA KUĆNA HALJINA

Jedna od omiljenih reči mi je, pored nemačke reči za mišiće za plivanje (*Schwimmflügel*, što doslovno znači krila za plivanje), ruska reč *halatnost*, što znači kućna haljina. Ovu divnu reč su ruski ljudi usvojili na osnovu knjige *Oblomov* Ivana Gončarova, Tolstojeve omiljene knjige.

Reč je dobila značenje „nemarnost“, međutim, u arhaičnijem značenju (roman je objavljen 1859. godine) *halatnost* je podrazumevala lenčarenje vikendom i čitanje novina, razvlačenje po kući, takoreći one situacije kad ne radite mnogo. Možda uz primumu blage dosade i mnogo maštarenja. Život gospode u ogrtačima: Oblomov je plemić koji se, tokom prvih pedeset stranica Gončarovljeve knjige, ne mrda iz spavaće sobe.

Koren *halat* u reči *halatnost* jednako je važan. Halat: kućna haljina. Čovek donosi velike odluke u životu: da li imati decu ili ne, gde da se skući. Ali tamo je pronalaženje savršene kućne haljine bila ta važna odluka. Ili, ako ste severnjak ili ste u nekim godinama, onda je ogrtač. Ako sve shvatate bukvalno, bademantil – ali svi znamo da time ograničavamo potencijal.

Hana Džejn Parkinson

Dajte mi veliku, mekanu kućnu haljinu, u kojoj se osećam kao da se baškarim na oblaku ili kupam u peni. Kućnu haljinu koja se, za svaki slučaj, triput obmotava oko tela. Onu su dubokim džepovima, u koju mogu da smestim sve životne sitnice (i, kad je Božić, foliju od čokoladica *After ejt*). Kućnu haljinu s kapuljačom, u kojoj se osećate kao da biste mogli da se borite sa celim svetom i da pobedite. Kućnu haljinu boje lososa, u kojoj ću čitati FT*. Belu kućnu haljinu do poda, koja podseća na veličanstveni seks u skupim hotelima. Ili premalu, zbrčkanu kućnu haljinu – crvene boje kao Liverpool – koju ste nosili kad ste do svitanja gledali odlučujuću utakmicu. Ukrašenu haljinu, sa papučama koje se slažu uz nju, dok sedite na Česterfildu, pijete brendi, a vatra gori ispred vas. Satenski kimono za leto, koji od vas zahteva da pripadnete nekome ko nosi još privlačniju odeću za spavanje.

Kada ljudi misle na „komade u koje treba uložiti”, obično misle na torbicu *Malberi* ili maramu *Barberi*. A ja pomislim: kućna haljina (ali i marama *Barberi*). Dobra kućna haljina vam traje decenijama, isto kao i navika. Prvi pisani tragovi o kućnoj haljini datiraju iz šezdesetih godina XVII veka, iz dnevnika Semjuela Pepisa („moja nova haljina ljubičaste tkanine, obrubljena zlatom, vrlo fina“). Pepis je znao neke stvari.

Kada sam otkrila svoju omiljenu kućnu haljinu, bilo je to, žao mi je što moram da kažem, u *Soho houmu*, izdanku čuvenog *Soho hausa*. Bila je 65 funti, ali je vredela svakog penija. Mogla sam da

* *Financial Times*. (Prim. ur.)

Radost malih stvari

potrošim 65 funti za večerice i da se ne sećam ničega, a mogla sam i da uzmem kućnu haljinu, u kojoj ću se sutradan oporavljati. Donela sam ispravnu odluku.

Neki od najgorih ljudi (konkretno muškaraca) pokušali su da donesu poraz kućnoj haljini (Hefner, Tramp, Vajnštajn), ali nisam to dozvolila. Kakvo je trenutno stanje u svetu, ohrabrujuće je znati da na vratima spavaće sobe imam jedno ćebe s rukavima koje mi donosi utehu.

POGLED UVEK NAGORE

Htela bih nešto da vas posavetujem: uvek gledajte nagore. Ah, kakve ste samo nadstrešnice i vence propustili! Zmajeve u drveću! Visoke, zgodne neznance dugih, glatkih vratova. Oblake koji prave oblik svinje – ili možda medveda? Ili obrise Ujedinjenog Kraljevstva, dok unija traje. Stare oglase na bokovima ciglenih, viktorijanskih zgrada. Neočekivano promućurne grafite na mostovima. Gvozdene balustrade koje se spuštaju i uvijaju.

Ako živite na selu, potražite pogledom zvezde i konstelacije, ili pogledajte radne sobe seoskih kuća, koje su prepune knjiga koje proviruju kroz prozore. Ako živite u gradu, potražite pogledom staklo i čelik koji se sve više izdižu. Meni se dopada čak i *Šard**. Ako ste negde u inostranstvu i hodate prašnjavim, uzanim ulicama, potražite pogledom tepihe koji su nehajno prebačeni preko terasa da se provetre.

Posmatranje onog dole manje je vredno. Ista ona stopala koja poznajete ceo život, čak i ako hodate u neviđeno dobrim cipelama. Možda ćete videti prelepo lišće koje poprima crvenu boju,

* Najviša nenaseljena zgrada u Evropi, visoka 310 metara. Nalazi se u Londonu. (Prim. ur.)

Radost malih stvari

ali pogledajte samo gore i sačekajte vas mnogo toga. Pogled nagore otkrivaće vam sve vreme nova blaga.

Bilo mi je potrebno nekoliko godina da zapazim figuru Entonija Gormlija na vrhu Ekseter koledža u Oksfordu. Morala sam da se vozim na gornjem nivou autobusa (što je i najbolji način) da bih primetila brojne murale leptira u Kambervelu, u južnom Londonu, a to me je nateralo da naučim nešto o vrstama leptira koje su oni slavili, onim vrstama koje su bile izvorne za taj predeo (a da biste videli prave leptire, isto morate da pogledate gore). Dok sam se pela po nepristupačnom terenu, s tragovima kamenčića na kolenima, videla sam i jedan kafe na vrhu Snoudonije. Jednom sam naletela na neko drvo usred Londona – u Hajd parku – koje je dom neverovatnim limeta-zelenim papagajima. Ako im ponudite jabuke, spustiće se i ključati komadiće. U Liverpoolu, mom rodnom gradu, naći ćete drugu vrstu ptice: dve bakarne liverpulske ptice, visoke oko pet metara i s rasponom krila oko sedam, koje se zovu Berti i Bela, a sa vrha zgrade Liver posmatraju grad i more.

Posmatrajte skladišta u Berlinu i divite se svetlima Bauhausa (ako vas to zanima, mene da). U Moskvi su čuveni dekorativni plafoni metro stanica turistička atrakcija koliko i Crveni trg. Podignite glavu i probijajte se. Opustite mišiće ramena, napeta od savijanja nad telefonom, sedenja za stolom ili dok sami sebi smetate na trotoarima. Ponekad je sve što je potrebno da biste sami sebe prizemljili to da podignete glavu i upijete neograničeno prostranstvo neba.

PREDSTAVE BEZ PAUZA

Nekad se desi da, oko četiri posle podne, sedim u kancelariji i razmišljam da li bi trebalo da odem u pozorište. Pretražujem na internetu šta ima od ponude da bih videla šta je slobodno za to veče, a naročito u periodima kad mrak pada ranije. Dobra stvar kad idete sami, što ja obično radim, jeste ta što uvek ima slobodno jedno mesto i obično je za ta mesta snižena cena. Nikad ne planiram unapred. Imam sreće što živim na dvadeset minuta od najboljih pozorišta na svetu.

Prava radost je predstava bez pauza. Stiven Mofat, televizijski scenarista, jednom prilikom zatražio je da se ukinu pauze, a to zaslužuje stajanje ovacije. Pauze su glupost: prekidaju narativ; prave se redovi iza vrpce pred toaletima (ja često odlazim u muški toalet; slobodno to kritikujte), a publika s kojom delim salu obično je strahovito spora dok odlazi i vraća se na svoja mesta (jednom mi se učinilo da sam videla Vinsa Kejbla, a onda sam shvatila da svaka osoba u pozorištu liči na Vinsa Kejbla). Pauze, takođe, postaju sve duže, baš kao Marvelovi filmovi.

Potrebna nam je pauza od pauza. Ali to verovatno nećemo dobiti jer je tim prostorima potreban prihod koji se pravi na